OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 76 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.
Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
" " " " Java. . . . . " 9.—
" " " " Buitenbezittingen. . " 10.—
" " " " Nederland. . . . " 13.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 23 SEPTEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

HET GEBRUIK VAN DEN OPIUM OP JAVA.
V.

Onlangs hebben wij in dit blad eenige beschouwingen opgenomen over het toenemend gebruik van den opium op Java.

Bijna gelijktijdig heeft een der Bataviasche dagbladen eenige artikelen geleverd over den *Opiumhandelo*, ten betoog dat de bedoeling die bij de invoering der Opiumpacht heeft voorgezeten, het beteugelen namelijk van het gebruik van Opium, in de laatste jaren geheel ter zijde is gesteld voor de zucht, om die bij de Javanen bestaande noodlottige gewoonte te exploiteren voor 's Lands inkomsten, om het Opiumverbruik te doen zijn een meer milder vloeijende bron van opbrengsten, die, zij het ook gepaard met demoralisatie en ontzenuwing der bevolking, het cijfer moeten vergrooten dat Nederland als het batig saldo van de inkomsten van Indie jaarlijks onder deszelfs staatsbaten opneemt.

Wij hebben het niet onbelangrijk geacht om, bij gelegenheid dat dit onderwerp van verschillende zijden, op verschillende wijze, maar met hetzelfde doel door de dagbladpers besproken wordt, in de herinnering terug te roepen wat het gevoelen is in Engeland over den Britsch Indischen handel in Opium.

In Britsch Indië is de kultuur en de handel in opium een monopolie van het Gouvernement, en China is daarvoor de voorname markt. Het is met het oog op deze Chinesche markt dat de Eng. Indische productie geschient, en zulks, ofschoon de invoer door de Chinesche regering ten strengste is verboden. Een werkje voor twee jaren door den Generaal-Majoor ALEXANDER in Engeland uitgekomen, geeft daaromtrent in de hoofdzaken te kennen, dat de Engelsche O. Indische Compagnie groote inkomsten, circa 36 millioen guldens 's jaars, door het verbruik en den uitvoer van den *opium* geniet, (volgens een stuk van Lord DALHOUSIE, aan het Parlement ingeleverd, is die som zelfs tot 60 millioen gulden vermeerderd). De Compagnie regelt den aanbouw en bewerking van den opium, geeft voorschotten aan de planters, en is alsdan de eenige kooper. Door deze handelingen geeft zij alzoo aanmoediging en wettiging aan het gebruik eener zaak die nog verderfelijker werkt op de gezondheid en de zedelijkheid der haar toevertrouwde bevolking, dan het gebruik van sterke dranken kan doen. Indirectelijk veroorzaakt zij bedrog, valsche verklaringen, enz. en andere kwalen welke een monopolie met zich voert. Zij is medepligtige van eenen grooten smokkelhandel, zoowel door den verkoop aan handelaren welke zij weet dat smokkelhandel drijven, als door toe te laten dat het inpakken geschiedde in vaten die juist voor de contrabande geschikt zijn. Het Chineesche gouvernement heeft krachtig protest en ernstig verzet gedaan tegen den uitvoerhandel naar China, en niettemin gaat de Compagnie voort met de kultuur te bevorderen, en met den verkoop voor Chineesche invoer. China heeft herhaaldelijk gebeden en gesmeekt; heeft geweigerd om onder welken vorm dan ook, de toelating van het verderfelijk gif op eenigerlei wijze te wettigen, maar . . . China is te zwak!

De Schrijver betoogt verder dat de O. I. Compagnie door dien weg, grootelijk den eerlijken handel benadeelt, daar toch de groote uitvoer uit China, namelijk zijde en thee, welke uitvoer thans door middel van den opium wordt goed gemaakt, ingeval van verbod van dien uitvoer, meer Engelsche manufacturen zoude vorderen, welke productie alzoo daardoor zou aangemoedigd worden.

Men rekent dat, in de retouren voor de aanvoeren uit China (ca. 8 millioen P. Sterl. jaarlijks), bij twee millioen andere exportatiën daarheen, voor niet minder dan ca. 6 millioen P. Sterling waarde door den opium-smokkelhandel wordt voorzien, en dat wel ten koste van demoralisatie, bedrog en menigvuldig bloedvergieten.

„Wij zien niet," zegt hierop de Engelsche *Economist*, „dat de Indische regering gehouden is om de productie van opium te beletten, of dat wij daaruit geen bron van inkomsten zouden mogen verkrijgen; evenmin als de Engelsche regering sterke dranken moet verbieden of moet nalaten daaruit inkomsten te genieten. De O. I. Compagnie is ook niet geroepen om als douanier voor de Chineesche regering te handelen, en om voor China te doen wat China niet voor zich zelve kan doen. Maar wat uit een algemeen gevoel van regt en zedelijkheid wel onze roeping is, is om de productie van dit artikel niet *aan te moedigen*, een artikel hetwelk wij weten verderfelijk te zijn voor eigen onderdanen: wij moeten niet, directelijk en indirectelijk, medewerken om de wetten van een bevriënden staat te verkrachten, of zijne ingezetenen te bederven. Wij mogen niet oogluikend toezien of bevorderen dat onschadelijke, ja nuttige wollen of katoenen goederen worden ingesmokkeld in een rijk dat ze niet ontvangen wil: zooveel te minder is het te verdedigen wanneer er oogluiking is bij den invoer van een altijd nadeelig, en vaak verderfelijk artikel."

Een geacht Nederlandsch tijdschrift, deze beschouwingen der Engelsche drukpers mededeelende, plaatste als opschrift aan het hoofd daarvan de woorden: *Een christelijke Handelstak!* *Redactie.*

VERTREK VAN DE LAND-MAIL
VAN SOERABAYA.

In de maand October op Maandag den 4den en Woensdag den 20sten.
" " " November " Woensdag den 3den en ... den 19den.
" " " December " Zaturdag den 4den en Maandag den 20sten.

(*Voor het land*). Bij den Assistent Resident van Modjokerto, benoodigd zijnde een eerste klerk tevens griffier bij den landraad aldaar, op eene bezoldiging van ƒ 120.— 's maands en verdere wettige voordeelen, zoo worden zij, die voor deze betrekking in aanmerking wenschen te komen, verzocht zich, onder overlegging van bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag, bij gefrankeerde brieven te wenden tot
SOERABAYA, *Den Resident van Soerabaya*,
16 *September* 1858. (35) VAN DER WIJCK.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 11 en 15 September 1858 No. 73 en 74, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Wees- en Boedelkamer te Macassar, van wijlen den Chinees Lie Hosoen.

Door de weeskamer te Batavia, van wijlen den 1sten commies bij de weeskamer alhier Jakobus Herbertus Clignett, den 1sten commies ter algemeene secretarie Karel Hendrik Engeringh, den gepensio

DE SCHOOLMEESTER EN ZIJN BROEDER.
OORSPRONKELIJKE NOVELLE DOOR J. M. E. DERCKSEN.
II.

„Uw oom Jan, mijn' tweelingbroeder," zoo begon de schoolmeester zijn verhaal, „was een dier jongelieden, welke altijd handelen onder de ingeving van het oogenblik. Dit bleek reeds toen hij nog zeer jong was, en vooral op de school, alwaar zijne levendigheid en oploopendheid hem niet selden berisping en straf op den hals haalden. Hij was daarin juist het tegenbeeld van mij, die meestal bedaard en kalm was, iets waartoe ook mijn ligchaamsgestel, dat altijd zwak is geweest, veel medewerkte. Geen wonder dat uw grootvader, die de *type* was van dien waardigen deftigen burgerstand, zoo als die voor ruim vijftig jaren hier meer algemeen werd gevonden, meer op mij gesteld was dan op den driftkop, die, met al de goede hoedanigheden van zijn hart, een lastig heertje mogt heeten, en dit de goede man menigmalen, het hoofd schuddende, zeide: „Ik geloof niet dat ik aan Jan veel genoegen zal beleven" Dat onderscheid in karakter en neiging openbaarde zich vooral toen de tijd gekomen was, waarin wij eene maatschappelijke betrekking moesten kiezen. Ik koos het leeraarsambt, en maakte mij gereed onder de leiding van een bekwaam onderwijzer die kundigheden aan te leeren, welke noodig zijn om de akademische lessen met vrucht te kunnen bijwonen. Mijn broeder wilde het zeemansleven kiezen, maar werd daarin weêrhouden door de raadgevingen mijns vaders en de beden mijner moeder, die zich juist niets verschrikkelijkers konden denken dan het leven dat hij wenschte. Op de vraag wat hij, behalve dat, wilde worden, zeide hij het geheel aan zijne ouders over te laten, en zoo werd de adspirant zeeman, door eene zonderlinge speling des lots, op een notaris-kantoor geplaatst, waar het hem in het begin. — toen hij niet veel anders te doen had dan commissies verrigten. — nog al wel beviel. Toen echter, bij de komst van eenen anderen jongsten klerk, dat straatleventje uit was en hij meer aan den lessenaar moest blijven, toen bleek het al spoedig dat *dáár* niets met hem was aan te vangen. Dagelijks werd de roede der bestraffing over hem opgeheven. Nu eens smeet hij den inhoud van den inktkoker over een stuk gezegeld papier; dan weder maakte hij zoovele fouten in zijn geschrijf, dat het stuk ontoonbaar was; terwijl bij afwezigheid van den notaris het kantoor in een strijdperk herschapen werd, waarin vechtpartijen plaats hadden, die gewoonlijk zijne tegenpartij hetzij op een blaauw oog, hetzij op een buil of schram in het gelaat te staan kwamen. Dat kon zoo op den duur niet gaan, en op zekeren morgen kwam dan ook broêr Jan te huis met de boodschap, dat de patroon hem zijn *congé* gegeven had. Mijn vader wist in het eerst niet wat met den jongen nu aan te vangen, maar kwam later op het denkbeeld hem bij een tabakshandelaar „in de leer te doen." iets dat misschien beter met zijnen aard zou stroken. Het gelukte hem den wildzang daarvoor smaak in te boezemen, en misschien zou uw oom thans hier als een nijvere tabaksverkooper gezeten zijn, zoo niet eene bijzondere omstandigheid eenen gewigtigen invloed op ons beider levenslot had uitgeoefend. Mijn brave vader, die een aardig stuivertje in zijn' kruideniers winkel had verdiend, had het grootste gedeelte van zijn vermogen in handen gesteld van een effectenhandelaar, wiens naam later eene treurige vermaardheid heeft verkregen, maar die toen zulk een algemeen vertrouwen bezat, dat iedereen meende, door hem, op een eenvoudig *reçu*, zijn geld in handen te geven, de meest soliede geldbelegging te hebben gedaan. Ook uw grootvader meende dat, maar werd met vele anderen op eene verschrikkelijke wijze van het tegendeel overtuigd, toen op zekeren morgen het gerucht zich verspreidde, dat de man, die in zoo hooge mate de achting zijner medeburgers bezat en voor iemand van strikt eerlijke, ja van godvruchtige grondbeginselen had doorgegaan, met de hem toevertrouwde gelden, tot eigen voordeel, de meest gewaagde speculatien had gedaan, en des nachts gevlugt was, een aanzienlijk *déficit* in zijne kas achterlatende. Dat gerucht was helaas waarheid. De boedel des gevlugten werd insolvent verklaard, en toen mijn vader de afrekening daarvan teekende, bleek het dat hij nog slechts zooveel bezat, om met mijne moeder op een' karigen voet te kunnen leven, en dat er niet meer kon worden gedacht aan het doen van buitengewone uitgaven, hoe nuttig en betamelijk die anders

noerden wachtmeester Lambert van den Boom en de gegageerde soldaten Eduard Roufosse en Leonardus Hekker.

Door den testamentairen executeur te Batavia, van wijlen H. van Gesker.

Door den executeur testamentair te Poerworedjo, van wijlen den heer P. Michels.

Door de weeskamer te Soerabaya, in het faillissement van den Chinees Oei Whaij Tien.

(*Voor de Armen.*) Aan de Leden der Protestantsche Gemeente alhier wordt bekend gemaakt, dat, ingevolge de bepaling bij Gouvernements besluit van den 1*sten Mei* 1834 *No.* 4, de GEWONE DRIEMAANDELIJKSCHE HUISCOLLECTE, ten voordeele van de Armen dier Gemeente, zal gehouden worden, als volgt.

Op Vrijdag den 24sten September 1858.

Door den Heer J. W. DOIJER.

De weg van Kapoetran, de Kapoetransche dijk tot aan Dinoijo, Koepang, Sawaän, Embong Malang, en Boeboetan.

Door den Heer F. L. BICKER.

Schoolstraat, Willemsplein, Willemskade, Boomdwarsstraat, Oude Schoolstraat, Benaauwde-Steeg, Roomsche Kerkstraat, Emdenstraat, Societeit of Bergetraat, Overvaartstraat, Regentstraat, Pecalongankade en Gatottan-Straten.

Door den Heer GAILLARD.

Krambangankade met dwarsstraten, Kapandjen, Komedieplein, Officierspaviljoen, Heerenstraat en Boomstraat.

Op Zaturdag den 25sten September 1858.

Door den Heer F. VRIESENDORP.

Chineesche kamp, bezuiden de Groote Handelstraat, Kavallerie Kampement, Semoet, Oendaän en Peneléh.

Door den Heer MR. P. S. GERLINGS.

De Oude Passeerbaan, Pedjagalan, de Heeren-Weg, en Weg Prabon of de Simpangsche-Weg, de laan van Simpang en het Hospitaal, Ketabang, Podjok en Genteng.

Door den Heer DE HAAN.

De Kaliemaas, Westerkade, de Kindersteeg, Kebalen, Werfstraat tot aan de Boomstraat, en 1ste, 2de 3de Kalisosok.

Door den heer J. B. SCHEEPE.

Chineesche kamp, benoorden de Groote Handelstraat, Officiers Kampement, Kaliemaas, Oosterkade, Pegirian en het Marine Etablissement.

Door den Heer BAKE.

Nieuw Holland, Pesapen, Rustenburgerpad, Rosendoornlaan en Grisseesche-Weg.

SOERABAYA, 22 *September* 1858.

Namens den Kerkenraad der Protestantsche Gemeente,
DE OUDSTE DIAKEN,
F. BOGAARDT.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 24sten September.

Voor het lokaal der Weeskamer alhier.

Op Zaturdag den 25sten September.

Bij den pachter der pandjes huizen The Tiansee in de Chin. kamp.

Op Donderdag den 26sten September.

Voor de toko van den Maleijer Mohamat Tair in de kampoong Baroe.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Bevallen van een *ZOON*, C. LEDEBOER, geb. *Jensen.*

SOERABAYA, 20 *September* 1858. (937)

VENDUTIE

Op den 24sten September a. s.

Voor het locaal der WEESKAMER, van eenige MEUBELEN en 39 KRANDJANGS BALISCHE TABAK (liggende in het Entrepot aan de oostzijde van de *Kaliemaas*, *Kampong Baroe*), behoorende tot den faillieten boedel van den Chinees GAN TIANG HO, benevens de goederen uitmakende de nalatenschap van wijlen den Chinees OEN YAU. (929)

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 25sten September 1858.

Zal te *Grissee* publiek worden verkocht, het tot den faillieten boedel van den alhier wonenden Arabier SECH OEMAR BIN OSMAN BAHASOAN, behoorende $372\frac{1}{2}/552$ aandeel in het gekoperd barkschip **ATIAT RACHMAN**, groot 238 lasten, met TUIG en INVENTARIS, zoo als het thans op de reede van *Grissee* is liggende.

Het vorenstaande aandeel is verbonden bij den Heer B. J. VAN ECK te *Soerabaya* voor *f* 40,000.

GRISSEE, 20 *Augustus* 1858.

De Agenten der Soerabayasche boedelkamer van Grissee,
D. W. VAN HUTTEN.
W. TAWARIS.

(834)

VENDUTIE

Op den 27sten September a. s. bij MOHAMAT TAIR, in de kampong *Ketapang*, van DRILLS, WIT LINNEN, FIJN GORDIJNGOED, DAMES KLEEDJES, JACONETS, SOKKEN, DRANKEN, SPEELGOED, AARDEWERK, 200 kistjes ZEEP, enz. (936)

Goederen kunnen worden bijgebragt.

VENDUTIE.

Op den 30sten September 1858.

Bij P. KERVEL & CO, in de Chineesche kamp alhier, door D. D. VAN BOECKHOLTZ, ter sluiting van factuur zonder reserve, van ENGELSCHE TAFEL-, PIANO- en KANTOORLAMPEN, WAARLOZE ONDER en BOVEN BOLLEN, LAMPENGLAZEN en BOVENSCHOTELS, PORCELEINEN THESERVIESEN, KOPJES en SCHOTELTJES, WASCHSTELLEN, FIJNE MANILLA SIGAREN No. 2 in kistjes van 125 stuks, WAGEN PASSEMENT, LEIDSELSENDEN, IJZEREN GELDKISTEN, een partijtje ST. JULLIEN MEDOC in kistjes van 1 dozijn, SLA-OLIE en KAARSEN en wat verder te voorschijn zal worden gebragt. (940)

LET WEL!

VENDUTIE WEGENS VERTREK,

OP EENEN NADER TE BEPALEN DAG, VAN:

EENE ZEER NET BEWERKTE AMERICAANSCHE HANDWAGEN, voor twee of vier personen.

EENE LIGTE TENT HANDWAGEN, voor twee of vier personen, met eene afzonderlijke wagenkap voor de voorbank.

Een span ZEER GOED GEDRESSEERDE en BUITENGEWOON HARDLOOPENDE (muisvaal.) BATTAK PAARDEN.

Een span GOEDE MACASSAREN (bruin.)

Het bijzonder GOED GEDRESSEERD PREANGER MERRIE RIJPAARD genaamd *Florine*. Roode Schimmel. hoog 4 voet 7 duim Rl.

ENGELSCHE TUIGEN en ZADELS.

Eene PARTIJ GESLOOPT en AFGEKEURD PLAAT-IJZER.

Informatie bij

(932) D. D. VAN BOECKHOLTZ.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

DE STOOMBOOT

KONINGIN DER NEDERLANDEN

KAPT. E. LEWIS.

Zal op *Dingsdag den 28sten* dezer, naar SINGAPORE via SAMARANG en BATAVIA vertrekken.

Voor vracht en passage adressere men zich bij

De Agenten,

(938 FRASER EATON & CO.

STOOMSCHIP BATAVIA,

KAPT. BOSCH,

Vertrekt op *Dingsdag den 28sten September* van hier via SAMARANG naar BATAVIA. Adres bij

De Agenten,

(935) B. KOPERSMIT & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE.

Wordt aangeboden met het nieuw gebouwde snelzeilend Ned. clipperschip **NOACH**, KAPT. P. WIERICKZ.

Deze bodem, bijzonder voor den overvoer van Passagiers ingerigt, beveelt zich door ruime luchtige kajuit en hutten bijzonder aan, en zal tegen de helft der volgende maand via SAMARANG naar NEDERLAND vertrekken.

Verder is dit schip voorzien van alles wat kan bijdragen om het verblijf aan boord aangenaam te maken, heeft eene doelmatig ingerigte badkamer, en voert eenen geëxammeerden doctor.

Nadere informatiën zijn te bekomen alhier, te SAMARANG en BATAVIA, bij

De Agenten,

(942) B. KOPERSMIT & CO.

TER BIJLADING NAAR AMSTERDAM

wordt ruimte aangeboden in het Nederlandsche schip *ATLAS*, Kapt. B. BAKKER.

Voor informatie adres

De Agenten,

(924) **P. KERVEL & CO.**

Ieder wordt beleefdelijk verzocht om aan de WED. VAN DER SPEK geen crediet te verleenen, noch haar in dienst te nemen, ten einde hare familie niet te bezwaren. (930)

PRACHTIGE FRANSCHE SPIEGELS.

Van 3 tot 6 voet hoog, in RIJK VERGULDE LIJSTEN.

(939) KARTHAUS & MELCHERS.

ALLEMANSGADING.

PAS ONTVANGEN:

GEKLEURDE GLAZEN KNIKKERS. (941)

---

ook konden wezen. Onder die uitgaven behoorden ook die, welke vereischt zouden worden om mij te laten studeren, zoo dat ik, hoewel met een bloedend hart, mijn plan moest opgeven. Ten einde echter mijne zucht tot studie eenigermate te bevredigen, besloot ik mij aan het onderwijs toe te wijden, waartoe zich dan ook eene geschikte gelegenheid aanbood bij een oud vriend mijns vaders, als onderwijzer geplaatst op een mooi dorp, niet verre van onze woonplaats. Mijn broeder, die tot dusverre de hoop had gevoed, met het geld van mijn vader compagnon bij zijn patroon te worden, en nu die hoop zag verdwijnen, bleef voorloopig bij het gekozen beroep, maar werd sedert dien tijd minder ijverig in 'de vervulling zijner pligten, waarover de klagten al weder niet uitbleven. Hij was nu, gelijk ik, achttien jaren oud geworden, en sedert eenigen tijd in eenen kring van kennissen geraakt, die voor zijn hartstogtelijk karakter gevaarlijk mogt genoemd worden. Koffijhuizen en andere plaatsen van publiek vermaak, werden zijne geliefkoosde oorden, waar hij dan ook zoo dikwijls en zoo lang mogelijk verwijlde, en, bij zijn zeer beperkt zakgeld, schulden maakte, om wier voldoening vader werd aangesproken. Hevige tooneelen vielen hierover tusschen vader en zoon voor, en telkens verwijdde zich de klove, door toedoen van den laatste, tusschen hen gegraven; tot dat oom Jan op zekeren dag het voornemen te kennen gaf, in militaire dienst te willen treden, zonder den dag der loting voor de nationale militie af te wachten, een voornemen, waartegen mijne ouders zich niet verzetten, overtuigd, als zij waren dat dit misschien de eenige weg was om hem *mores* te doen leeren. Hij trad dan ook in dienst, en behoudens enkele kleine misslagen, waaraan de soldaat zoo ligt schuldig wordt, was er op zijn gedrag niets aan te merken. Doch de tijd was niet gunstig voor de bevordering, zoodat hij, na reeds twee jaren korporaal te zijn geweest, het besluit nam naar de Oost-Indien te gaan, waarheen hij dan ook spoedig als fourier vertrok, na met betuiging van innig berouw aan mijne ouders vergeving te hebben gevraagd voor de vele onaangenaamheden hen berokkend en na den onderlijken zegen verkregen te hebben. Drie jaren later ontvingen wij het berigt, dat hij tweede luitenant geworden was, en dat het hem in het warme land heel goed beviel. Het was de laatste tijding, die mijne ouders van hem mogten ontvangen, want niet lang daarna stierf mijn vader, die weinige maanden later door moeder werd gevolgd. Na dien tijd klom uw oom allengskens op tot den rang van kapitein, terwijl zijn naam in menig gevecht met eere genoemd werd, en zeker zou hij reeds vroeger majoor zijn geworden, zoo niet een heftige twist met een' zijner superieuren hem eenigermate had benadeeld. Thans echter heeft men aan zijne onmiskenbare verdiensten als officier regt laten wedervaren en hem, zoo als wij gehoord hebben, met dien rang tevens het ridderkruis geschonken. Moge dat geluk zijn hart wat zachter gestemd — en zijn geest wat minder onstuimig maken, het zou hem goed zijn, en ook ons, wanneer hij weder in Holland komt. Zie zoo, nu weet gij hoe uw oom naar de Oost en tot zijne tegenwoordige betrekking gekomen is. Ik zou u nog wel kunnen schetsen hoe menig dappere daad hij gedaan heeft, maar ach, die tooneelen op te halen, waarbij de roem met menschenbloed wordt gekocht, valt minder in den smaak van mij, die, ofschoon geen volgeling van Elihu Burritt, toch liever een man des vredes dan die des oorlogs ben; want al erken ik het onmisbare van den krijgsmansstand in eene naar de eischen des tijds ingerigte maatschappij, al breng ik daarom den wakkeren man, die voor vaderland en koning den degen voert, van harte eere toe, toch zou het naar mijn oordeel wel zooveel voor de zedelijke grootheid der natien en der individuen getuigen, wanneer de zwaarden konden worden geslagen tot sikkelen."

En na dus zijn verhaal geëindigd te hebben, bleef de onderwijzer eene wijle voor zich uitstaren, den blik vestigende op de vlammende kolen in den openstaanden kagchel.

Wat hij dacht, dat weten wij niet; maar één ding weten wij: 't was dat hij zijne school, waar hij kinderen hielp vormen tot nutte leden der maatschappij, niet had willen ruilen voor het slagveld, waarop zijn broeder lauweren had geplukt. Toch was zijn lot, nit een stoffelijk oogpunt beschouwd, niet benijdenswaard. Wel had hij, gelukkiger dan menigeen zijner ambtgenooten, tot dusverre kommer noch ontbering gekend; wel mogt hij zich zelfs in eene betrekkelijke mate van welvaart verheugen: maar, werden

BIJ J. LLOYD & CO.

Zijn steeds verkrijgbaar de navolgende Artikelen.

Zweedsche Teer en Pik.
Amerikaansche Teer.
Kool Teer.
Harst.
Breeuwwerk.
Vilt en Huidpapier.
Witte Lording.
Geteerde „
Schiemans Garen.
Takel „
Zeil „
Hollandsch Zeildoek.
Engelsch „
Russisch „
Carldoek.
Holl. Patent Touwwerk.
Russisch „
Manilla „
Cair „
Bengaalsch „
Vlaggendoek en lijnen.
Spaansch Groen.
Vriesch „
Witte Verw.
Zwarte „
Droog Loodwit.
„ Zinkwit.
„ Geeloker.
„ Kromaat Geel.
Meubel Vernis.
Wagen „

Gekookte Lijn-Olij.
Ongekookte „
Huidkoper.
Geelmetaal.
Huidspijkers.
Breed Zink.
Smal „
Zinken spijkers.
Sloepen en Riemen van alle dimensien.
Plaat IJzer.
Klingnagels.
Rond IJzer.
Vierkant IJzer. } *van alle dimensien.*
Plaat „
Hoek „
Band „
Koperen deursloten.
IJzeren „
Koperen Kastsloten.
IJzeren „
Windhaken.
Schroeven.
Grendels.
Houtschroeven.
Koperen Hengsels.
IJzeren „
Spijkers van alle dimensien.
Staafkoper.
Arakpompen.

Watervaten.
Ballast Schoppen en manden.
Verfkwasten.
Blokken van 1, 2 en 3 Schijven.
Blokken met ijzeren Schijven.
Blokken met ijzeren Strop.
IJzeren blokken.
Pompleer.
IJzeren Schijven.
Houten Schijven met koperen en ijzeren bossen.
Tuban leksteenen.
Steenkolen.
Ankers. } *van alle dimensien.*
Kettingen.
Patent Metallic liquid Sheating.
Alle soorten van gesmeed en gegoten ijzer en koperwerk.
Eene partij best Riga en Amerikaansche spieren, mastbalken van 80 voeten op 26 dm. diam. en ten slotte Djatiehout van alle dimensien. (934)

PER HET SCHIP JESSORE.

Hebben de ondergeteekenden de volgende **Modewaren** direct van *Frankrijk* ontvangen als:

Zijden Robes, met en zonder volans, **Kleur Lilas, Rose, Marron, Oiel** en **Bleu Mantilles, Sortis de Bal. Chales, Robes organdi, Jaconets** en **Bayadere**, diverse soorten van **Linten, Franjes** en **Knoopjes, Coiffures, Tours de Gants, Bracelets, Chenilles, Fraaije ombrelles, Barêge Chales, Rood, Geel** en **Zwart Taffetas, Cols, Entredenx, Robes d'Enfants, Fleurs Artificielles, Glacé** en **Zijden Handschoenen**, enz., enz.

Bovenstaande artikelen zijn allen van den laatsten smaak en zeer keurig bewerkt.

(928) MOSSEMBEKKER & CO.

LORGNON LONGUE-VUE

DIT:

LONGUE-VUE NAPOLEON III.

VERKRIJGBAAR bij

(865) E. FUHRI & CO.

PAS ONTVANGEN

PER HET NEDERLANDSCHE SCHIP

JACOBA CHRISTINA.

Een FACTUUR DIVERSE ZEEPEN en REUKWERKEN, uit de beroemdste Fransche en Duitsche fabrieken, waaronder de ODONTO'S (Tandpoeders) van *Le Frère* en *Dr. Hufeland*, de zoo beroemde Transparante Scheer- en Toilet ZEEPEN van *Gme. Reiger*, SPUITFLACONS, SAVONNETTES ÉLÉGANTES zeer geschikt voor bruidskorven, de fijnste PARFUMS DE MOUCHOIR en zeer élégante FLACONS en SACHETS.

EEN FACTUUR FRANSCH MECANIEK

EN ANDER

SPEELGOED, ÉTAGÈRE VOORWERPEN, KANTOORLAMPEN, Amerikaansche KLOKKEN loopende acht dagen, FILTREER KOFFIJ- en MELKKANNEN, Puik Puike EAU DE COLOGNE, GLAZEN en BALLONS voor MODERATEUR en andere LAMPEN, zeer élégante KAMER- en TOILET-SPIEGELS in diverse dimentien onz., enz. Bij

(933) HAMMELBURG.

BIJ J. A. A. NICOLAI & CO.

IN COMMISSIE ONTVANGEN.

PER HET NEDERLANDSCHE SCHIP LIBRA.

HAM.
ALLE SOORTEN VAN BANKET en SUIKERWERKEN.
HOLLANDSCHE PAARDEN LEIDSELS voor een en twee span.

VERDER VERKRIJGBAAR:

GEMBER, NEGERIT, MANILLA SIGAREN, No. 2. enz., enz., puike kwaliteit.

(931) ALLES A CONTANT.

PAS ONTVANGEN

PUIKE HAMMEN,
EDAMMER KAZEN,
SAUSIJZEN. }
WORST. } in vaatjes en stopflesschen.
ROLPENS. }
HOLLANDSCHE ZUREN.
AMERIKAANSCH MEEL. }
SINT NICOLAAS BANKET. } in blikken.
ASPERGIES, PETITS POIS en DIVERSE GROENTEN.
ZOUTEVLEESCH à 60 duiten per pond Contant.
HAANTJES BIER.
WITTE BARCELONA BRANDEWIJN.
VIEUX COGNAC.
ST. JULIEN.
BERGERAC en vele verdere soorten van dranken.

(942) Bij **H. VAN DE VILDE.**

SOERABAYA, den 28sten September 1859.

Laatstleden Dingsdag is alhier met Z. M. stoomschip *Gedeh* teruggekeerd eene compagnie van het 14de bataillon infanterie, onder kommando van den kapitein Schröder, welke sedert den 1sten Maart ll. op het eiland Bawean in bezetting had gelegen. Genoemd detachement is 's avonds ten zeven ure in de beste orde aan de boom gedebarkeerd, en met de muzijk van het bataillon aan het hoofd, naar de kazerne gemarcheerd.

Bij het ter perse leggen dezes ontvangen wij de Bataviasche dagbladen van Zaturdag den 18den dezer, alsmede een gedeelte der per Landmail aangebragte Europesche nieuwsbladen.

De *Javasche Courant* No. 75 bevat in haar officieel gedeelte de volgende beschikkingen.

Door Zijne Majesteit den Koning is aan den heer M. Veit, gepensioneerd ambtenaar, wonende te Batavia, vergunning, verleend tot het aannemen en dragen der St. Helena-medaille, hem door Zijne Majesteits den Keizer der Franschen geschonken.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst, de gewezen klerk bij het postkantoor te Soerabaya J. C. Heldernisse.

BENOEMD:

Tot kommies op het residentiekantoor te Menado, de klerk op het residentiekantoor te Probolingo, tevens griffier bij den landraad aldaar, J. Willigen.

Den 3den Maart van dit jaar vertrok Z. M. schroefschoener *Bali*, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse J. van Capellen naar Hongkong, om de schroefkorvet *Prinses Amelia* af te lossen en in de wateren van China station te houden; — zoo wel met het doel om de Nederlandsche vlag aldaar te vertoonen, als om bescherming te verleenen aan de Nederlandsche onderdanen en hunne eigendommen, wanneer die, bij de heerschende spanning, in gevaar mogten worden gebragt.

de behoeften van het oogenblik ook al bestreden door de dagelijksche inkomsten, het was hem toch onmogelijk iets te besparen voor eenen tijd, waarin hij misschien minder gezegend zoude zijn. En wat al moeite en zorg kostte het nog niet om die inkomsten te verkrijgen, want als de schooldeuren zich, na het eindigen van den schooltijd, voor de knapen openden, dan was zijne taak nog verre van voleind, dan waren het lessen en weder nogmaals lessen, die zijnen beschikbaren tijd innamen, en hem (behoudens den tijd van eten en slapen) dan slechts rust lieten, wanneer de Zaturdagavond bijna plaats maakte voor den Zondag, die den vermoeiden man liefelijk wenkte. 't Is waar, hij had zijn vacantie-tijd, maar ook deze was zoo ingenomen door allerlei bezigheden, waarvoor hij anders geene uren vinden kon, dat die tijd der ruste hem weinig ruste schonk. Hij moest toch dan trachten op de hoogte te blijven van datgene wat een onderwijzer weten moet, wil hij niet de beschuldiging verdienen niet meer van zijn tijd te wezen. Hij moest dat te meer sints de Raad van een nabij gelegen dorp had goedgevonden, aan een hoogst bekwaam onderwijzer de vergunning te verleenen daar eene kostschool te vestigen, waardoor de *beau monde* van Oostervoort gelegenheid had hare lievelingen eene meer „gesoigneerde educatie" te geven, zonder dat zij zich het genoegen behoefde te ontzeggen hen dikwijls te zien. En was dit waar in iedere vacantie, het was vooral in de Kers-vacantie het geval, als wanneer hij zijne verhandeling voor het Nut moest maken; want verhandelen, dat moest hij eenmaal op een winter, even zeker bijna als dat hij eten moest. Men zou anders gezegd hebben dat hij „achteruit ging"; men had *toch* al vergelijkende beschouwingen gemaakt tusschen hem en den jongeren kostschoolhouder, toen deze eens op het Oostervoortsche Nut verhandeld had, en die beschouwingen waren niet voordeelig voor hem uitgevallen. Hij moest het zich dan ook zelf bekennen dat hij niet meer zoo vlug en helder was van hoofd, als twintig ja zelfs tien jaren geleden; dat hem het aanleeren van iets nieuws niet meer zoo vlotte — de ferme en krasse stijl hem niet meer zoo dadelijk uit de pen wilde. Hij gevoelde het dat zijn ligchaam en zijn geest vroeg waren verouderd, onder eenen arbeid, die van beide te veel gevergd had; en dat geval deed hem de toekomst wel eens donker inzien; want al was hij er zeker van dat men hem, zoolang hij maar eenigzins geschikt was, tot onderwijzen niet zou ontslaan, hij wist toch ook dat menig er zich reeds op spitste hem als huisonderwijzer te verdringen en zonder zijne lessen zou het er al heel slecht met hem uitzien. Wij herhalen het dus, zijn materiëele toestand was niet gunstig te noemen; en zoo die man met een verleden vol uitputtenden arbeid *achter* zich, een heden van gelijken aard *met* zich, en eene toekomst van verachtering (en ontbering welligt), *voor* zich, niet wilde ruilen voor den staat zijns broeders, die zooveel in rang, eere en fortuin op hem vooruit had, dan moest het wel iets anders, iets hoogers en iets beters dan het stoffelijke geweest zijn, dat hem, als uit eenen droom ontwakende deed uitroepen: „Toch heb ik geen spijt dat ik ben, wat ik ben, want het onderwijs is het geestesleven van den staat."

„He! wat blieft u," sprak jufvrouw van Deurne, zoo het schijnt niet wetende hoe zij het met haren echtvriend had. „Zit ge te droomen, man?"

En van Deurne antwoordde met den weemoedigen glimlach van iemand, die eene schoone gedachte in zich opsluit, wetende dat die toch niet zoû begrepen worden door zijne omgeving: „Ja vrouw, ik droomde zoo'n beetje, ge weet dat is mijn zwak."

„Ja dat weet ik, manlief. maar heusch, gij moest zoo diep niet denken; dat benadeelt u in uwe gezondheid. Laten we liever een boterham gaan eten, want morgen is het de dag van de wasch, en het zal dus vroeg dag voor mij wezen."

Men ziet dat jufvrouw van Deurne op deze indirecte wijze haar verlangen te kennen gaf, zich niet al te laat ter ruste te begeven; reden genoeg voor schrijver en lezer om zich, als *discreete* menschen, te verwijderen, en onze beschouwingen en opmerkingen in het huis van den schoolmeester voor heden te staken.

(*Wordt vervolgd.*)

Den 31sten daaropvolgende liet de Bali te Hongkong het anker vallen, bleef dáár tot Julij en vertrok toen naar Macao, alwaar het aanwezen van dit stoomschip wenschelijker voorkwam, als te Hongkong, in verband, tot de daar aanwezige politie en Engelsche en Fransche maritieme magt, en bij de geruchten, van eenen voorgenomen aanval der Cantonnezen op Macao.

De Portugesche oorlogsbrik *Mondego* had in het begin van Junij eene reis langs de kust ondernomen, van welke dezelve gedurende de zuidwestmoesson niet spoedig kon worden terugverwacht.

De *Bali* heeft zoo digt mogelijk bij den ingang van de haven te Macao post gevat.

Volgens berigten van 6 Augustus, hadden de Chinezen, die zich met eene vrij aanzienlijke magt te land en te water in de nabijheid van Macao zouden bevinden, niets tegen deze stad ondernomen, en hoopte men met veel grond, dat de door eene of andere onbekende oorzaak nog opgehoudene proclamatie des vredes, te Canton, weldra uitgevaardigd zoude worden en een einde aan de vijandelijkheden zou maken. (*Jav Cour.*)

De berigten, in Buitenlandsche Couranten voorkomende, betreffende eene voorgenomene abdicatie van Z. M. den Koning, zijn ten eenemale ongegrond en uit de lucht gegrepen.

Z. M. werd, omstreeks den 20sten Augustus, in de residentie terug verwacht. (*Java-Bode.*)

AANKOMST VAN DE LANDMAIL.

De overlandpost van Java, loopende tot den 7den Junij ll. is den 27sten Julij ll. in Nederland aangekomen.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant, editie voor Oost-Indie* van den 8sten Augustus, bevat het volgende:

LONDEN 9 *Augustus.* — Volgens eene, van wege de Internationale telegraafmaatschappij ontvangen, mededeeling, is de Atlantische kabel met goed gevolg gelegd, en worden heden berigten gewisseld tusschen de Oude en Nieuwe wereld.

De *Times* deelt dienaangaande de volgende, door de directeuren der *Atlantic Telegraph Company* ontvangene, depêche mede:

„*Valentia* 5 Augustus. De *Agamemnon* is hier aangekomen en wij zijn op het punt, het einde van den kabel aan land te brengen. De *Niagara* bevindt zich in Trinity-bay in Newfoundland. Het seinen tusschen de beide schepen gaat goed. Wij bereikten de plaats van bijeenkomst in den Oceaan in den nacht van 28 op 29 Julij, en de verbinding van de twee gedeelten des kabels geschiedde aan boord van de *Agamemnon* den volgenden dag, 29 Julij te 12 uren, toen 265 zeemijlen kabel tusschen de twee schepen werden gelegd; op 31 Julij waren gelegd 540 zeemijlen, op 1 Augustus 884, op 2 Augustus 1256, op 4 Augustus 1854, en heden morgen te 6 uren, bij het ankeren in Doulus-bay, 2022. Met uitzondering van gisteren, was het weder zeer ongunstig.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Eindelijk heeft de heer von Rothschild in het Engelsche parlement sitting genomen en, na eene levendige oppositie, den eed op het Oude Testament afgelegd; 69 leden hadden er zich voor en 37 tegen verklaard.

Den 2 Augustus is het parlement door eene commissie namens de koningin geprorogeerd. De bij die gelegenheid uitgesproken rede levert niets bijzonders op.

De koningin is den 4 Augustus vertrokken om de feesten te Cherbourg bij te wonen. De meeste Engelsche dagbladen, met de *Times* aan het hoofd, zijn daar zeer ontevreden over. Laatstgenoemd dagblad heeft in het breede de gevaren opgesomd, welke daarin voor Engeland gelegen zijn. Dit gevoelen wordt in eene meerdere of mindere mate door de weekbladen gedeeld, o. a. door de *Economist.* Daarentegen is de *Daily News* als verdediger van Frankrijk opgetreden.

Het blad is van meening dat zij, die de zaken onbevooroordeeld beschouwen, zoowel Franschen als Engelschen, zich zelven geluk wenschen bij het aanschouwen der ontzagchelijke hulpbronnen, waarover de geallieerde mogendheden beschikken, en dat in deze kwestie de Fransche bladen blijk geven van meerder tact en minder kwaadwilligheid, dan zekere organen van de Engelsche pers. De *Daily News* merkt op, dat Engeland op acht mijlen van de Fransche kust, het eiland Alderney bezit, waar het ongeveer hetzelfde doet als Frankrijk te Cherbourg. De Engelsche regering heeft daar, bij voorbeeld, groote wegen aangelegd en eene haven gevormd, waar eene vloot het anker zoude kunnen werpen. Zou Frankrijk zich dus ook niet hebben kunnen beklagen, dat het van zoo nabij bewaakt wordt? De *Daily News* gaat nog verder, en zegt, dat Engeland onder dergelijke omstandigheden liever oorlog zoude hebben gevoerd dan geduld, dat Frankrijk een eiland op acht mijlen van Brighton of Spithead versterkte. En evenwel heeft Frankrijk nimmer vertoogen daartegen ingediend, en de werken te Alderney werden zonder oponthoud voortgezet, zelfs toen de Franschen en Engelschen te zamen aan de Alma of voor Sebastopol streden.

„Wij willen, zoo besluit de *Daily News*, onze regering niet beschuldigen of hare werken tegenhouden, maar wij zijn niet dwaas genoeg, om in al de militaire en maritieme maatregelen van Frankrijk eene bedreiging en eene beleediging te zien, terwijl wij zelve werken tot stand brengen, welke van even dreigenden aard zijn, zonder dat daardoor het minste teeken van ijverzucht of eenigerlei onaangename opmerking van de zijde der Fransche bladen wordt uitgelokt."

Merkwaardig is een voor Engeland hoogst vijandig artikel van het Parijsche dagblad *l' Univers*, naar aanleiding van de vijandige aanvallen der *Times*. Laatstgenoemd blad had namelijk beweerd, dat de haven van Cherbourg volstrekt nutteloos was, tenzij Frankrijk er aan dacht om Engeland te veroveren! de *Times* zag diensvolgens in Cherbourg geen middel van verdediging, maar uitsluitend een middel tot den aanval Het *Journal des Débats* antwoordde daarop met een breed betoog, tot geruststelling van de *Times*, met de verzekering, dat in de werken van Cherbourg niets moest worden gezien dan een gedeelte van Frankrijks defensiestelsel. De *Univers* komt nu met klem op tegen de *Débats* en verklaart, dat eene groote natie gelijk de Fransche, den moed hebben moet om hare daden niet achter voorwendsels te verbloemen en het evenmin dulden mag, dat door bladen gelijk de *Debats* aan die daden eene geheel andere beteekenis gegeven wordt. De *Univers* verklaart het dan ook rond en openlijk, dat Cherbourg zijn oorsprong te danken heeft aan de vijandige gezindheid der Franschen jegens de Engelschen en dat zonder die vijandige stemming, Cherbourg geen reden van bestaan heeft. De *Univers* verklaart wijders, dat hierin eerst dan verandering te wachten is, wanneer de Engelsche politiek ophouden zal aanmatigend, trouweloos, naijverig, heerschzuchtig en omwentelingsgezind te zijn. Tot dien tijd, zegt het blad, is de positie van Cherbourg van overwegende beteekenis. Zij noodzaakt Engeland om ten allen tijde een eskader in zijne havens zeilree te houden. Breekt een oorlog uit in de Middellandsche Zee, dan wordt Engeland door Cherbourg verzwakt, want het zal steeds een eskader op zee moeten hebben om er toezigt op te houden of uit Cherbourg ook een vloot stoomschepen uitloopt, om een leger op Engelsche kusten aan wal te zetten. Cherbourg is vovendien tegenover Engeland een der belangrijkste voorposten van Frankrijk, want het biedt aan Portsmouth en Plymouth het hoofd en is — zegt de *Univers* — dáár om Engeland toe te roepen, dat de Fransche marine is herboren. — Men is benieuwd te vernemen, wat de Engelsche drukpers hierop antwoorden zal.

Keizer Napoleon is met de keizerin, de meeste ministers en een schitterend gevolg naar Cherbourg vertrokken, waar HH. MM. met de meeste geestdrift ontvangen zijn. Ook de koningin van Engeland is dien dag van Osborne naar Cherbourg op reis gegaan.

De handelingen der Parijsche conferentie blijven met den sluijer des geheims bedekt. Zij heeft onlangs hare 13de vergadering gehouden. Intusschen verneemt men toch over Konstantinopel een en ander van den loop der onderhandelingen Daaruit blijkt o. a., dat het vraagstuk der Vorstendommen nog niet afgedaan is, ten gevolge van eene zwarigheid betreffende de benoeming der hospodars. Dit punt was bijna afgehandeld en men scheen het eens te zijn, dat de Porte, met goedkeuring van de overige mogendheden, provisioneel twee opperhoofden zou benoemen, in afwachting dat de geprojecteerde kieswet tot definitive benoeming van twee hospodars zou gereed zijn, toen sommige regeringen zich formeel voor de onmiddelijke benoeming van definitive hospodars verklaarden, met verwerping van het ontwerp eener provisioneele administratie, waaraan hare gevolmagtigden eenige dagen te voren hunne goedkeuring hadden gehecht. Men koesterde te Konstantinopel evenwel de hoop, dat dit verschil van gevoelen weldra zou vereffend worden.

Overigens moet men reeds omtrent de volgende punten overeengekomen zijn: de Vorstendommen zullen voortaan den naam dragen van Vereenigde Provincien van Moldavie en Wallachije.

Beide Vorstendommen zullen ieder zijne bijzondere vlag voeren, met dien verstande nogtans, dat zij een en dezelfde vlag sullen hebben, in geval van eene algemeene revue over de vereenigde militie van beide landen. Even als vroeger zal iedere provincie haren bijzonderen divan hebben en er zal bovendien een centraal commité worden benoemd, bestaande uit zestien leden, waarvan acht uit elk Vorstendom, welk commité waarschijnlijk te Fokschani zitting zal houden. Deze zestien leden zouden aanvankelijk door het volk gekozen worden, maar Oostenrijk en Turkije waren tegen deze wijze van benoeming en hebben het weten door te drijven, dat acht dier leden door de hospodars gekozen zullen worden, terwijl de acht overigen door hunne reeds aangewezen ambtgenooten, aan de hospodars ter benoeming zullen worden voorgesteld.

Zoo als men weet was tusschen de Turken en Montenegrijnen een wapenstilstand gesloten en de kwestie zou door de bemiddeling van Frankrijk en Engeland worden bijgelegd. Dit heeft evenwel niet kunnen be letten, dat de Turken hunne vijanden weder aangevallen hebben, hetgeen een gevecht ten gevolge gehad heeft. De eerste berigten hielden in dat dit gevecht zeer bloedig geweest is, later heeft men dit bestreden en gezegd, dat alles op eene schermutseling tusschen tirailleurs neer kwam. Hoe dit zij — zooveel is zeker, dat de Christenen in het Oosten bestendig in groote ongerustheid verkeeren over de houding der Ottomanische bevolking, die in den laatsten tijd van dag tot dag dreigender geworden is. Wel legt de Porte de meeste bereidwilligheid aan den dag om allerwege de orde te handhaven, maar het krijgt meer en meer den schijn, als of het haar aan de magt ontbreekt, vooral in de afgelegen streken, waar zij niet eens op hare eigene ambtenaren kan rekenen. Dit gaf dan ook o. a. de *Morning Post* aanleiding, om zich in hevige bewoordingen over de houding uit te laten, welke de Ottomanische bevolking in het gebied des sultans tegenover de Christelijke aanneemt. Het blad doet uitkomen, dat al wat door het Westen tot beschaving dier landen gedaan is, tot dusverre weinig of geen vruchten heeft gedragen, daar de onderdanen des sultans de Christenen overal vervolgen en vermoorden. Met dat al doet de Porte — zoo als wij zeiden — al wat in haar vermogen is, om aan de Christelijke mogendheden, te toonen dat het haar ernst is, zooveel zij kan, deze ongeregeldheden te stuiten. Zoo heeft zij, volgens den Parijschen *Moniteur*, zich met Frankrijk en Engeland vereenigd om de moordenaars van Jeddah te straffen, waartoe zij kommissarissen naar die plaats heeft gezonden, die met Fransche en Engelsche oorlogschepen, niet alleen de bedrijvers van den moord aldaar zullen straffen, maar ook het gedrag der overheden aan een gestreng onderzoek zullen onderwerpen. Ook heeft de sultan den sherif van Mekka, bekend door zijn fanatismus, afgezet.

De *O. Deutsche Post* hangt een ongunstig tafereel op den staat van zaken in Bosnie. Volgens dit blad zou er een ware verdelgingsoorlog tusschen de Christenen en de beys bestaan en hadden de rayas, ten gevolge van een hevig gevecht, de wijk op Oostenrijksch grondgebied genomen. Uit eene telegrafisch depêche, inhoudende tijdingen uit Konstantinopel, blijkt, dat men daar voor een algemeenen opstand van de Christenen vreesde en het *Journal de Constantinople* deelt mede, dat aan den kommandant der Turksche troepen in Bosnie, eene versterking van twee bataillons is gezonden. In welk eene verlegenheid dit op alle punten ontwakend fanatismus de Porte moet brengen, is ligt te bevroeden. Onlangs werd de stad Gaza door een dergelijk bloedbad bedreigd als Jeddah, toen het gelukkiglijk den pacha van Jeruzalem gelukte, het gevaar voor het oogenblik af te wenden. Deze pacha heeft echter over geen genoegzame krijgsmagt te beschikken.

Te Candia is eene poging tot opstand tegen de Christenen door den nieuwen buitengewonen kommissaris der Porte gestuit.

Blijkens de laatste berigten uit Weenen doet Oostenrijk een poging om verbeteringen in de Italiaansche provincien intevoeren. De aartshertog Max, die zich sedert geruimen tijd te Weenen ophield, weigerde naar Milaan terug te keeren, tenzij bij de overbrenger kon zijn van zekere concessien, die thans door het officieele orgaan van Milaan ter kennis der bevolking zijn gebragt. Daarbij heeft de keizer naar aanleiding, dat de ingezetenen van Oostenrijksch-Italie klagen, dat zij naar evenredigheid meer grondbelasting moeten betalen dan de overige onderdanen des rijks, thans bepaald, dat eene commissie zal worden benoemd, om te onderzoeken, of die klagt gegrond is. In Oostenrijksch-Italië hebben de schuldvorderingen der schatkist den voorrang boven alle andere. Dit voorregt is thans door den keizer tot de vorderingen der schatkist van staatsregtelijken aard bepaald, maar afgeschaft voor de vorderingen, die de staat krachtens het burgerlijke regt doet gelden. Verder heeft de keizer eenige maatregelen tot bevordering van den bloei der schoone kunsten en der geneeskunde in zijn Italiaansch gebied voorgeschreven, met bepaling, dat de toekomstige kunstenaren voortaan in de van staatswege opgerigte scholen de eerste opleiding moeten ontvangen, maar dat zij hunne vorming zullen voltooijen door het onderrigt van beroemde meesters, die zij zelven kiezen De uitgeschreven ligting van manschappen voor het leger in Oostenrijksch-Indië, was voor dit jaar ongemeen zwaar, zoodat het vereischte getal rekruten nog niet had kunnen geleverd worden. De verpligting tot aanvulling is thans door den keizer kwijtgescholden, en tevens is bepaald, dat uitstekende studenten aan de twee hoogescholen van Oostenrijksch-Italië door den gouverneur-generaal van krijgsdienst vrijgesteld kunnen worden.

Zal Oostenrijk met deze en misschien nog andere pogingen, om den Italianen het vreemde juk meer dragelijk te maken, zijn doel bereiken?

In de zitting der Duitsche bondsvergadering van 29 Julij is door de commissie voor de Holsteinsche aangelegenheden een rapport uitgebragt en voorgesteld, dat de vergadering het door Denemarken gegeven antwoord onvoldoende verklaren en tot het bezigen van dwangmaatregelen tegen Denemarken besluiten mogt. Er is bepaald, dat de vergadering den 12den Augustus over dit voorstel stemmen zal, ten einde al de gezanten inmiddels dienaangaande instructien van hunne regeringen zouden kunnen vragen. Het zal nu de vraag wezen of de bondsdag de conclusie der commissie goedkeuren zal, die reeds terstond tegenspraak ondervond. De Hanoversche gezant inzonderheid vond het niet scherp genoeg en vroeg tijd om er een afzonderlijk voorstel te kunnen bijvoegen. Toen dit geweigerd werd, protesteerde de gezant, met bijvoeging, dat zijn gouvernement een beroep op den bondsdag zou doen. Hanover is van den beginne af zeer tegen Denemarken gestemd geweest. Intusschen verneemt men van onderscheidene kanten, dat de diplomatie van de groote mogendheden in de weer is, om eene vreedzame schikking tot stand te brengen. Men dringt bij den bondsdag te meer tot toegevendheid bij de Duitsche mogendheden aan, omdat de Deensche regering het ministerie van binnenlandsche zaken, die den Deenschen staat in zijn geheel betreffen, heeft opgeheven en den heer Unsgaard, die aan het hoofd van dit departement stond tot minister van binnenlandsche zaken voor het koningrijk Denemarken heeft benoemd.

De heer Stämpfli is tot president van de Zwitsersche republiek gekozen; de heer Fey Herose tot vice-president.

De door de constituerende vergadering van het kanton Neufchatel aangenomen constitutie is door de bevolking verworpen met 5084 stemmen tegen 3841.

De Hannoversche kamers zijn tot 12 October verdaagd.

In Sardinie hebben dezer dagen de nieuwe verkiezingen voor de provinciale en gemeenteraden plaats gehad De liberale partij heeft in het grootste aantal kiescollegien de zegepraal behaald.

Uit Spanje is weinig nieuws. De koningin doet eene reis door het land en wordt overal met blijken van gehechtheid ontvangen: een bewijs, dat de laatste wijziging van het kabinet door het volk goed opgenomen is. Dit is geen geringe steun voor het ministerie O'Donnell.

Volgens berigten uit Napels heeft de koning aan verscheidene staatkundige gevangenen gratie en aan anderen vergunning verleend om in het vaderland terug te keeren. Onder de laatsten behooren de heer P. Ventura, de hertog della Verduca en de heer Scalia, die geruimen tijd te Londen de omwentelingsgezinde partij in Sicilie vertegenwoordigde.

Het hof van Salerno heeft uitspraak gedaan in de bekende zaak der landing te Sapri. Verscheidene der beschuldigden zijn tot de doodstraf veroordeeld, en daaronder ook de baron de Nicotera. De koning heeft later gratie verleend.

ENGELAND.

De dagbladen deelen eenige bijzonderheden mede betreffende het banket, waarmede de 28ste gedenkdag der onafhankelijkheid van de Ver. Staten van Noord Amerika, door 150 Amerikanen in *London Tavern* den 5den Julij is gevierd. Deze feestelijke bijeenkomst, onder voorzitterschap van den Amerikaanschen consul generaal Robert B. Campbell, werd o. a. ook bijgewoond door den Amerikaanschen gezant. De gezant der Vereenigde Staten te Parijs, en onderscheidene in Frankrijk en Engeland gevestigde consuls hadden zich wegens hunne afwezigheid schriftelijk verontschuldigd. De president, die in zijne kwaliteit den eersten toast uitbragt, sprak daarbij ten aanzien van Engeland in hoogst vriendschappelijke bewoordingen en wijdde vervolgens een feestdronk aan H. M. de koningin en den president der Unie, den heer Buchanan, die beide met een ongewoon luiden bijval werden toegejuicht. De daaropvolgende toast, aan de „nagedachtenis van Washington" gewijd, werd in eene eerbiedige stilte gedronken en door den Amerikaanschen gezant, den heer Dallas, beantwoord, met eene hulde aan de Amerikaansche diplomaten, in eene rede over den „vooruitgang, dien de beginselen van de revolutie der Vereenigde Staten ondergaan hebben," waarbij spreker zich eenige oogenblikken bepaalde bij de omstandigheid, dat in Amerika, strikt genomen, geene eigenlijke diplomatie bestond, of althans ten hoogste slechts zulk eene, die tot de Europesche in verhouding stond als een nationale garde tot een staand leger, en dat in weerwil daarvan, de wereldgeschiedenis toch met roem spreekt van mannen, als Franklin, Jefferson, Monroe, Whitney en anderen. „De diplomatie — zoo vervolgde spr. — „is slechts een enkele stap verwijderd van hetgeen men in den Amerikaanschen zin des woords „moeijelijkheden" noemt. Zulke moeijelijkheden hebben zich nog onlangs voorgedaan aan de kusten der Vereenigde Staten en op de West Indische wateren. Nu is de onafhankelijkheid der vlag eene levenskwestie voor de groote natie der Amerikanen, en hoewel ik mij ten dien opzigte niet wil inlaten met het onderscheid tusschen *visitatie* en *onderzoek*, zoo moet ik het toch, op een gedenkdag als dezen, voor mijne landgenooten verkondigen, dat aan het regt tot visitatie en doorzoeking, in zijne toepassing op Amerikaansche schepen in volle zee en in vredestijd eindelijk voor goed en wel een einde is gekomen (*Daverende toejuichingen.*) Terwijl ik u dit hoogst belangrijke feit kan mededeelen, moet ik u tevens de verzekering geven, dat de Britsche regering in deze zaak de meeste loyauteit aan den dag heeft gelegd." (*luide toejuichingen.*) De heer Dallas sloot deze rede met een toast aan Thomas Jefferson, die in diepe stilte gedronken werd. De heer Kennars stelde een feestdronk in op: „het jeugdig Amerika en het oude Engeland, gescheiden in 1776, vereenigd in 1858," welke toast door een ander spreker werd beantwoord, met eene rede, waarin hij, op een eenigzins luimigen, doch tevens krachtigen Amerikaanschen toon, eerst eene bittere klagt aanhief over de kwalijk geplaatste spotternij, die de Engelsche pers zich jegens Amerika maar al te zeer veroorloofde en trachtte aan te toonen, dat Engeland en het jeugdige rijk der nieuwe wereld vrienden of vijanden moeten zijn, zonder dat er een derde toestand mogelijk is. Indië, Australië, Gibraltar, Malta, Aden en Perim waren, naar sprekers gevoelen, de keurigste door Engeland ontroofde paarlen, en wanneer men thans slechts het oog vestigt op hetgeen Groot-Brittannie in Columbia, op Cuba, in Mexico, Centraal Amerika en op de Sandwichs-eilanden doet, dan bleek daaruit, volgens spreker, dat Brittannie nog steeds de voetsporen drukt van Hengist en Horsa, en de moderne Engelschman in dat opzigt nog de duidelijke type is van die Oud-Saksische roofkoningin, enz. enz. Nadat in dezen en tegenovergestelden geest nog onderscheidene toasten waren uitgebragt, gingen de gasten even zoo hartelijk uiteen, als zij met elkander den geheelen nacht aan den feestdisch gezeten haddan.

DE STRIJDKRACHTEN IN BRITSCH-INDIE.

De volgende opgave van de Europesche en inlandsche strijdmagt, die de Engelschen tijdens het begin van de insurrectie in Britsch Indië bezaten, is voor de geschiedenis van den geweldigen, aldaar nog steeds voortdurenden opstand, niet onbelangrijk.

Het gezamenlijk aantal officieren, die in dienst der O. I. compagnie waren: bedroeg 6215, waarvan 2907 in het presidentschap Bengalen, 2019 in het presidentschap Madras en 1289 in het presidentschap Bombay. De koninklijke troepen bestonden uit 22 regimenten infanterie met eene gemiddelde sterkte van 1100 man, derhalve in het geheel uit 25,200 man; voorts uit 2 regim. cavallerie van 700 man per regim. Deze strijdkrachten waren op de volgende wijze verdeeld: Bengalen 14 regimenten infanterie en 1 regiment cavallerie; Madras 4 regimenten infanterie, en Bombay 4 regimenten infanterie en 1 regiment cavallerie. Bovendien telde men te dien tijde 19 regimenten Europesche rijdende artillerie van 140 man ieder, dus in het geheel 2600 man. Hiervan lagen 9 batterijen in Bengalen, 9 in Madras en 4 in Bombay Voorts waren er 12 bataillons Europesche artillerie te voet van 337 man, derhalve in het geheel 4044 man, en wel 6 bataillons in Bengalen, 4 in Madras en 2 in Bombaij, eindelijk 9 Europesche regimenten der compagnie van 1000 man per regiment, mitsdien in het geheel 9000 man, waarvan 3000 man in elk presidentschap de bezetting vormden. Volgens deze cijfers waren tijdens de insurrectie in het geheel 41,804 man koninklijke troepen in Indië.

Het getal der inlandsche regimenten infanterie bedroeg toenmaals 155, uitmakende bij 1100 man per regiment 178,500 man. Hiervan bevonden zich 74 in Bengalen, weshalve de opstand aldaar zoo vreeselijk was, 52 in Madras en 29 in Bombay. De sterkte der ongeregelde infanterie bedroeg 55, hetgeen, bij een getal van 1000 man per regimenten een totaal cijfer van 55,000 man oplevert. Hiervan waren 41 regimenten in Bengalen, 5 in Madras en 8 in Bombay gedetacheerd. De geregelde inlandsche cavallerie bestond uit 55 regimenten, ieder van 500 man, derhalve in het geheel uit 27,500 ruiters; 10 regimenten daarvan waren in Bengalen, 8 in Madras en 37 in Bombay gelegerd. De inheemsche ongeregelde ruiterij was uit 41 regimenten zamengesteld, ieder van 100 man, derhalve uit 20500 man, waarvan 31 in Bengalen, 4 in Madras en 6 in Bombay lagen. Hierbij moeten nog worden geteld: 4 batterijen inlandsche rijdende artillerie van 110 man per batterij, dat is 440 man, die in Bengalen waren; 7 bataillons inlandsche artillerie te voet van 640 man, gelijk aan 4480 strijders.

Daarvan bezat Bengalen 3 en de beide andere presidentschappen ieder 2. Volgens deze opgaven hadden de inboorlingen eene legermagt van 278,420 man, waaruit blijkt hoeveel grooter hunne getalsterkte was, en welk eene vreeselijke onevenredigheid tusschen hen en de koninklijke troepen bestond.

CUBA EN JAMAICA.

De „flonkerende star" Cuba, het grootste der Antillen of West-Indische Eilanden, scheen tot laatste kampplaats der Iberische en Anglo Saxische stammen bestemd te zijn. Spanje, dat eenmaal meesteres was van het Westersche halfrond, heeft de juweelen, die eens zijne rijkskroon versierden aan zijnen verzwakten vingergreep zien ontwringen en omvat thans met matte hand nog slechts twee eilanden dier nieuwe wereld, die door Columbus ontdekt, door Cortez, Pizarro, Balboa en Ponce de Leon aan zijne voeten werd gelegd. Tweemalen reeds heeft het onbedwingbare Anglo-Amerikaansche ras eene poging tot bemagtiging van Cuba gewaagd, dat het als zijn eigendom bestempelt. Tweemaal werd de slag verijdeld, doch niet onduidelijk bereiden zich de Amerikaansche gelukzoekers tot een nieuwen sprong voor, en wie staat borg, dat niet, vroeger of later, de Spaansche heerschappij hier tot de overlevering zal behooren, en de slaven van het vrucht bare eiland koffij en suiker zullen bouwen voor opzigters van de boorden der Mississippi?

Cuba is een lang, smal eiland. Het is, zoo men zijne kromming volgt, 793 mijlen lang; het breedste gedeelte houdt 127 mijlen in dwarste en in het naauwste, tusschen Havanna en Bataban, slechts 28 mijlen. De geheele oppervlakte bedraagt 42,383 vierkante mijlen en de kustlijn is meer dan 2000 mijlen lang. De bevolking beloopt omstreeks 1,200,000 zielen waarvan bijna een derde blanken. Dit eiland is bijna geheel van gevaarlijke riffen en ondiepten omgeven, die gemiddeld meer dan twee mijlen van de kust in zee uitsteken. Eene strook laag land, waarop somwijlen de branding staat, maakt de gemeenschap met den Oceaan altijds moeijelijk en in het ongunstige jaargetijde geheel onmogelijk. Men rekent dat meer dan twee derde van de kust voor vaartuigen gansch ongenaakbaar is; doch er zijn vele goede havenplaatsen, waarvan op de noordkust buiten Havana, de voornaamste zijn Bahia, Honda, Latanzas, Puerto de Cabanos, Barracoa, Port Narrango, Puerto del Padre en Jibara, en op de zuidkust Guantanamo, Trinidad, Santiago de Cuba en Manzanilla. De hoogste bergen van Cuba zijn de Sierra del Cobre (slanggeubergen) in het zuid-oostelijk gedeelte van het eiland; zij bereiken op sommige punten eene hoogte van omstreeks 8000 voet. Tusschen deze heuvelen worden aanmerkelijke kopermijnen uitgedolven, die dooreen gerekend 27 pCt metaal opleveren; goud en zilver worden hier ook in kleine hoeveelheden gevonden. Aan den voet dezer heuvelen strekken zich ruime en zeer vruchtbare weiden of savannahs uit, doch in de nabijheid der kust moerassige ongezonde streken. Ten noordwesten van Trinidad ligt de Loma de San Juangroep, waarvan sommige toppen zich tot 1800 voet verheffen. De aanblik van het eiland is over het algemeen zeer schoon: een golvende rij heuvelen van tamelijke hoogte, afgewisseld door dalen met den weelderigsten plantengroei getooid. Rivieren zijn er echter weinig en langdurige droogten zijn daar vaak het gevolg van; de weinige stroomen zijn slechts gedeeltelijk bevaarbaar, zelfs voor kleine bootjes, de breedste van die allen is de Canto, die in de Sierra del Cobro ontspringt en na een loop van ongeveer 90 mijlen zich in de baai van Buena Esperanza uitstort. Cuba is rijk aan fraai timmerhout; mahonij-, ebben- en cederboomen worden in de digte bosschen gevonden. Het graan, dat er voornamelijk verbouwd wordt, is Indisch koren, doch rijst, koffij, suiker en tabak leveren onmetelijke oogsten op, en zijn inderdaad de stapelproducten van het eiland. Kleinere hoeveelheden katoen, cacao en indigo worden er ook ingezameld. De voornaamste vruchten zijn pijn- en oranjeappelen, bananen, limoenen, zoete lemmen, enz. Men heeft berekend, dat niet meer dan een twaalfde deel van het eiland ontgind wordt; uitgestrekte savannahs zijn tot weigronden voor vee afgezonderd, daar de uitvoer van huiden een belangrijk handelsartikel uitmaakt. De uitvoeren, die jaarlijks eene waarde van meer dan 7,000,000 £ bereiken, bestaan hoofdzakelijk uit tabak, koffij en suiker; huiden, rum, cacao en vruchten beslaan eene ondergeschikte plaats. Het climaat van Cuba is gematigd en vochtig. Te Havanna rijst de thermometer zelden boven 84 graden, terwijl bij enkele maal in Julij, de heetste maand, 94 graden bereikte; en zoo wij ons herinneren dat de gemiddelde hitte gedurende die maand in dit land tien jaren lang onder de 85 graden berekend werd en dat in Europa in Junij de thermometer tot 94 graden en zelfs hooger aanwees, konden wij haast de bewoners van dit tropische eiland benijden en half bezwijkende in de dompige steden smachten naar het zachte Havana. Evenwel is er het climaat niet gunstig voor Europesche gestellen; de geele en afwisselende koortsen heerschen er van April tot September voornamelijk op de noord- en westkusten, daar in dien tijd gewoonlijk de grootste hoeveelheid regen valt.

Cuba, onder de heerschappij van een Hoofd-Gouverneur, (gewoonlijk een beambte van hooge geboorte, niet ongeneigd de staatkundige kuiperijen en de statige hoffelijkheid van Madrid tegen voordeelige winsten in de West-Indien te verwisselen) is uit een staatkundig oogpunt verdeeld in drie Intendencies, ieder door een gouverneur bestuurd, die bijna geheel onafhankelijk zijn. De westelijke Intendencie, die de kleinste is, bevat vele plantagien en de hoofdstad van het eiland Havana, wier haven eene der schoonste in de wereld is.

Deze haven ligt op de Noordkust; een kanaal 1500 ellen lang en 350 breed voert er binnen; twee sterke kasteelen, El Morro en Al Cabanas bewaren den ingang, en vier andere forten verdedigen de haven en de stad. Een duizendtal groote schepen kan naar men zegt, daar in volkomen zekerheid ten anker liggen. Men heeft het aan de gunstige ligging van Cuba ten opzigte van den grooten Golfstroom te danken, dat Havana bezocht wordt door eene vloot van koopvaardijschepen, naar alle oorden des aardbols bestemd. In de stad, eene der vrolijkste handelplaatsen, is het zoo druk als het in eene Spaansche stad bij mogelijkheid zijn kan. Men vindt er vele fraaije gebouwen in oud Spaanschen stijl, met breede balcons waarop eene Cubasche Rosina even passend als ware het te Sevilla zelf, zou kunnen luisteren naar de zoet klinkende zangen van een bewonderenden Almaviva, en verscheidene schoone wandelplaatsen waar in de avondkoelte de deftige standen zich vertoonen. De meeste groote Europesche tooneelkunstenaars hebben Havana bezocht, de opera is er eene zeer algemeen bij het volk geliefde uitspanning. De bevolking bedraagt omstreeks 200,000 zielen. Aan den overkant van de haven ligt Regla, waar vreemde schepen ankeren en aan den zuidelijken uithoek het nette plaatsje Guabanacoa waar de schepen water innemen en dat de plek beslaat, waar vroeger eene oude Indiaansche stad gelegen was. De omtrek van Havana is verrukkelijk, zacht glooijende heuvelen omsluiten het van alle kanten. Ongeveer 50 mijlen oostwaarts ligt Matanzas, eene belangrijke havenstad, die omtrent 29,000 (volgens sommigen 40,000) inwoners bevat. Letterlijk vertaald beduidt deze naam „het Moordveld;" op deze plek had de laatste groote slagting van de oorspronkelijke wilden door hunne beschaafde en bloeddorstige overwinnaars plaats. Het eiland de Ces Pinos, waarin prachtige Mahonij-bosschen en eenige aanzienlijke marmergroeven gevonden worden, behoort tot deze Intendencia. Het heeft eene oppervlakte van ongeveer 900 vierkante mijlen; men vindt er een berg, die meer dan 3000 voethoog is.

De middelste Intendencia is het meest vruchtbare gedeelte van het eiland. De hoofdplaats Puerto Principe, met eene bevolking van 20,000 zielen, drijft een uitgebreiden handel door middel van hare haven Nuevitas op de noordkust. Santa Clara en Santa Spirito, twee binnensteden en Trinidad op de zuidkust in de onmiddellijke nabuurschap van eenige der eerste suikerplantagien in dit land en met eene bevolking van 14,000 zielen, zijn belangrijke steden. Wij hebben reeds melding gemaakt van de bergen en mijnen van de oostelijke Intendencia, die ook vele groote plantagien bevat. Op de zuidkust, in het midden tusschen Cabo de Cruz en Punta de Mayzi, ligt de oude hoofdstad van het eiland Santiago de Cuba, dat vele goede gebouwen bevat, de zetelplaats van den Aartsbisschop en de hoofdplaats van de Intendencia is. Deze stad leed zeer door eene hevige, aardbeving, die in 1852 plaats had.

De tegenwoordige bevolking beloopt omstreeks 25,000 zielen. Manzanilla, ten noord-oosten van de Cabo de Crus, is eene bedrijvige, druk bezochte haven.

Cuba werd ontdekt door Columbus den 28sten October 1492, en werd, zoo men weet, tweemalen daarna weder door hem bezocht. In 1511 werd de eerste Spaansche kolonie gevestigd en van toen af ving dat stelsel van wreedheid aan, waardoor in eene korte tijdruimte al de oorspronkelijke inwoners werden uitgeroeid. De tegenwoordige bevolking van het eiland is zamengesteld uit blanken van Spaansche of Amerikaansche afkomst, uit kleurlingen en uit negers waarvan de meesten slaven zijn. Benden Marons of weggeloopen slaven van de plantagien op het eiland of zelfs van het vaste land van Amerika loeren in de haast ongenaakbare hooglanden, waar niemand hen durft volgen en van waar zij van tijd tot tijd strooptogten doen in de bebouwde districten om hunne wraak te koelen. Havana werd in 1672 door de Engelschen genomen, doch in het volgende jaar aan Spanja teruggegeven.

Jamaica, het belangrijkste der Britsche bezittingen in de West-Indien, is een bekoorlijk eiland, 146 mijlen lang en omstreeks 50 in zijne breedte. Eene rijzige bergketen, onder den naam van het Blaauw Gebergte bekend, loopt van het oosten naar het westen, sommige zijner toppen verheffen zich meer dan 7000 voet boven de oppervlakte der zee en zijn op sommige punten met sneeuw bedekt. Eene wijde vlakte, de vallei van Liguanca, strekt zich naar de zijde der zuidkust uit, en naar het noorden rijzen heuvelen op, wier zacht glooijende helling met peperboschjes en helder groen bedekt is en waar tusschen zich bekoorlijke dalen uitbreiden, schitterend in den prachtigen dosch van het tropische landschap. Even als op Cuba leveren de bosschen kostbaar timmerhout op. Het eiland is goed van water voorzien, doch de rivieren, uitgezonderd de Zwarte rivier, zijn meestal te ondiep voor de scheepvaart. De hoofd-rivieren stroomen in eene zuidelijke rigting en eenige daarvan storten over den klipgrond in den Oceaan. Het climaat is uiterst heet en ongezond voor Europeanen, vaarvan „Gele Jack," zoo wordt de gele koorts gewoonlijk aangeduid, reeds menige duizenden heeft weggesleept. Hare verwoes-

kingen zijn thans echter minder duidelijk dan in vroegere tijden, daar zeelieden en andere vreemdelingen matiger zijn geworden en meer doordrongen van de noodzakelijkheid, om tegen de ziekte de noodige voorzorgen te nemen. In de jongste jaren heeft het eiland eene noodlottige befaamdheid verkregen door de hevigheid der cholera-bezoeking. In 1851—1852 werden 40.000 personen, een tiende der gansche bevolking weggerukt.

Jamaica wordt verdeeld in drie districten, die de bekende namen van Surrey, Middlesex en Cornwallis dragen. Kingston op de zuidkust is de hoofdstad en heeft eene uitmuntende reede. Het heeft 30,000 inwoners en drijft een voordeeligen handel. Spanisch Town, een weinig ten westen in eene bevallige vallei gelegen, is de zetel der regering. Port-Royal, eens belangrijke plaats, vóór aardbevingen het bijna geheel in puinen verkeerden, beslaat de uiterste punt van eene landtong, die zich van de haven van Kingston uitstrekt. Hier zijn de arsenalen, dokken en andere gouvernementsgebouwen. Port-Morant, Savannah-la-Mar, Port Antonis, Falmouth en Montego-Baz zijn de voornaamste der overige steden van het eiland.

Jamaica werd door Columbus ontdekt 3 Mei 1494. zeven jaren daarna werd de eerste kolonie gegrondvest. Eerst in 1655 traden de Britten in bezit van het eiland.

Tusschen Jamaica en Cuba liggen de drie Kaaiman-eilanden, waarvan slechts een bewoond is, en waarop eenige weinige visschers zich met het vangen van schildpadden bezig houden. Het kleine eiland San Salvador, in de nabijheid gelegen, behoort tot de Bahama-groep en behoudt eene onsterfelijke beroemdheid, daar het de plek is geweest waarop Columbus het eerst de Nieuwe Wereld betrad en zich vertoonde aan de verbaasde bevolking, die zoo spoedig spoorloos zou worden weggevaagd door dat blanke ras, welks komst hij voorafging en aankondigde.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN:

Bevallen:

F. J. Mersen Senn van Basel geb. Butin Bik. D. Batavia 2 September. — C. C. Baronesse van Reede van Oudtshoorn geb. Kruseman. D. Tagal 3 September. — L. C. Schram geb. van der Burcht van Lichtenbergh Z. Cheribon 7 September. — A. A Boers geb. van der Does. Z Batavia 8 September. — G. J. W. C. van der Meulen geb. Loman. D Batavia 10 September. — H. C van Hengst geb. Reijnst. Z. Batavia 14 September. — M. L. van der Plas geb. Tormijn. Z. Batavia 14 September. — G. M. van Davelaar geb Starck. D. Batavia 13 September. — L. Wegener geb. Pison. Z Batavia 13 September. — W. Romswinckel geb. Noordhoorn. Z. Batavia 14 September. — C. J. F. Schmitt geb Mulder. D. Batavia 15 September. — C. M. A. Roelofs geb. Walrave. D. Soerabaija 16 September.

Getrouwd:

F. J. Belle met A. E. Tijl. Hasselt 18 Maart. — L. F. Chalot met de moeder zijner kinderen. Cheribon 10 September.

Overleden:

D. Versteegh. Djocjacarta 14 Augustus. — P. Michels. Poerworedjo 5 September. — L. H. Fromberg. 2½ j. Buitenzorg 2 September. — P. F. H. Fromberg. Buitenzorg 3 September. — Het jongste zoontje van J. Groenenberg. Samarang 4 September.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Jansen Hooijman en gezin. — A. Taunaij.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

10 September. Het ed. schip *Elizabeth Anthonia*, gezagv. J. Jansen; en het Nederl. schip *Jeannette Cornelia*, gezagv. J. Verhoeven, beide van Soerabaija.

11 September. Het Nederl. schip *Catharina Geertruida*, gezagv. E. E. Mos, van Soerabaija.

13 September. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Werio, van Soerabaija.

15 September. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaija.

VERTROKKEN.

6 September. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Werio, naar Soerabaija.

15 September. Het Nederl. schip *Catharina Geertruida*, gezagv. E. E. Mos, naar Batavia.

18 September. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaija.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De Nederl. schepen Elizabeth Anthonia en Jeannette Cornelia.

Uitvoer te Pasoeroean van den 11den tot en met den 18den September 1858.

Naar Nederland met het Nederl. schip *Catharina Geertruida*, gez. E. E. Mos.

1488 bandjarmassing zakken, wgd. 500 picols, gouvernements koffij.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 20sten tot en met den 22sten September 1858.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. schip *J. C. Schotel*, gezagv. J. P. van Beest Holle, agenten J. F. van Leeuwen & Co.

25 collis koopmanschappen, 400 stuks band ijzer, McMillan Marten & Co; 59 collis koopmanschappen, Fraser Eaton & Co; 7 collis koopmanschappen, J. F. van Leeuwen & Co; 30 collis koopmanschappen, 200 vaatjes spijkers, P Kervel & Co; 30 kisten vitriool, 3 stuks ijzer, 64 collis machinerien, 3 kisten koopmanschappen, Schimmelpenninck & Co; 36 ijzeren platen, 95 staven ijzer, 63 collis machinerien, B. Kopersmit & Co; 12 kisten koopmanschappen, Adam & Co; 280 bundels staven ijzer, 2789 staven ijzer, 25 ankers, 16 kettinggen, 1 kistje regaal, 76 collis koopmanschappen, Order.

Van Batavia per het Nederl. schip *Zeelust*, gezagv. J. A. Knaap, agenten B. Kopersmit & Co.

140,000 N. ℔ steenkolen, B. Kopersmit & Co; 5 kisten koopmanschappen, van der Linden; 19 collies provisien, Fraser Eaton & Co; 7 kisten kainpandjang, P. Kervel & Co; 65 kisten kat. lijnwaden, J. F. van Leeuwen & Co; 130 stuks ledige leggers, 42 collies ijzerwerk, 18 kisten likeur, Order.

Van Singapore per het Eng. schip *Scotch Lassie*, gezagv. A. Griffin, agenten Adam & Co.

180 vaten pik, 100 vaten teer, 50 vaten bier, 22 picols koperen roeden, 100 rollen zeildoek, 70 picols koper, Adam & Co.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Bing Sing*, gezagv. Ko-Ohwan, agent Gezagvoerder.

150 picols klapper-olie, 49 picols coriander saad en kleinigheden, IJapliat.

UITVOER.

Naar Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Zein*, gezagv. Sech Mohamat.

Ballast.

Naar Nederland via Probolingo per het Ned. schip *Amboina*, gez. W. H. Rusman.

2000 picols koffij, 2400$^{73}/_{100}$ picols suiker, 150 picols rotting, N. H. M.; 6 kisten inhd. meubelen, Anemaet & Co.

Naar Nederland via Bezoekie per het Ned. schip *Jacoba en Christina*, gezagv. J. C. Berk.

600$^{39}/_{100}$ picols suiker, 90 picols rotting, N. H. M.

Naar Nederland per het Ned. schip *Anna Maria Wilhelmina*, gez. J. Jansen.

20 picols rottengs, 160 stuks kadjang matten, B. Kopersmit en Co; 338 schuitjes tin wd. 175 picols, 2002$^{34}/_{100}$ picols suiker, 2460 picols koffij, N. H. M.

Naar Nederland via Samarang en Batavia per het Ned. schip *Reijerwaard*, gezagv. Bruigom.

125 picols rotting, B. Kopersmit en Co.

Naar Bordeaux via Samarang per het Fr. schip *Jules Cezard*, gez. Lesergeant.

77$^{53}/_{100}$ picols rotting, Frasen Eaton en Co; 1654$^{83}/_{100}$ picols suiker, Anemaet en Co.

Naar Banca per de Ned. Ind. bark *Atiatul Karim*, gezagv. Sech Achmat bin Gemar Fagie.

9000 picols rijst, 76$^{50}/_{100}$ picols klapper en katjang-olie, Schimmelpenninck en Co.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Van
September	17	Nederlandsche	J. C. Schotel.	J. P. van Beest Holle.	Batavia.
„	—	„	Jacob.	J. F. L. Borger.	Panaroekan.
„	18	Nederl Ind.	Riengit.	To Sarie.	Bolie (Padang)
„	19	Deensche	Adele.	J. F. Moller.	Manilla.
„	—	Nederlandsche	Zeelust.	J. A. Knaap.	Batavia.
„	20	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	21	„ „	Bingsing.	Kho O Hoan.	Balie (Badong)
„	—	Z. M.	Stoomschip Gedeh.	Kapitein ter-zee B. H. Staring.	Bawean.
„	—	Engelsche	Scotch Lassie.	A. Griffin.	Singapore.
„	22	Nederlandsche	Beatrix.	C. A. L. van der Wijck.	Probolingo.
„	—	Nederl. Ind.	Salma.	Said Alie bin Aloewie Alhabassij.	Singkawang.
„	—	Nederlandsche	De Zwijger.	P. P. Hooglandt.	Batavia.
„	—	Engelsche	Vernon.	J. C. Gilbert.	Sijdneij.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Naar
September	19	Nederl. Ind.	Machmoed.	Mohamat bin Malik.	Banjarmassing.
„	20	Nederlandsche	Amboina.	W. H. Rusman.	Nederland via Probolingo.
„	—	„	Josepha Louisa.	P. D. Nap.	„ „ Pasoeroean.
„	—	„	Reijerwaard.	L. W. E. Bruigom.	„ „ Sam. en Bat.
„	—	„	Jacoba Christina.	J. C. Berk.	„ „ Bezoekie.
„	—	„	Anna Maria Wilhelmina.	J. Jansen.	„
„	—	Nederl. Ind.	Zein.	Sech Mohm. b. Awab Balachbar.	Banjarmassing.
„	21	„ „	Fathul Kariem.	Sech Achm. bin Oemar Fagie.	Banka.
„	22	Fransche	Jules Cezard.	F. L. Le Sergeant.	Bordeaux via Samarang.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Alcor.	F. J. van Oppen.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
„	Libra.	J. van Os.	Golf van Perzi.	„ „ „ „
„	Beatrix.	Van der Wijck.	Onbepaald.	„ „ „ „
Engelsche	Adolphus.	J. Greig.	Australie.	„ „ „ „
Amerikaansche	Thatcher Magauld.	Baxter.	Nederland.	„ „ „ „
„	Escort.	Pepper.	Onbepaald.	„ „ „ „
Bremer	Creole.	Krabb.	„	„ „ „ „
Zweedsche	Ellida.	Gooberson.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Gebroeders.	G. de Groot.	Nederland.	„ „ „ „
„	Antonia Geertruida.	D. Forbes Brooning.	„	„ „ „ „
Fransche	Jessore.	B. Gachet.	Frankrijk.	„ „ „ „
Nederlandsche	Willem I.	Riedveld.	Onbepaald.	„ „ „ „
Amerikaansche	Golden Rule.	T Moije.	Roterdam.	„ „ „ „
Nederlandsche	Catharina Wilhelmina.	T. H. Popken.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
Bremer	Post.	Wiegand.	„	„ „ „ „ „
Zweedsche	Australia.	Stromberg.	Falmouth.	Wm. Mathieu & Co.
Bremer	Emigrant.	Andressen.	Onbepaald.	„ „ „ „
Deensche	Helvetia.	Bruhn.	Nederland.	„ „ „ „
Nederlandsche	Jacob.	Börger.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Jan Schouten.	Coening Meijer.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Zaanstroom.	Schaap.	„	„ „ „
Nederlandsche	Bantam.	B. G. van der Bolch.	Onbepaald.	Ruyl Cramer & Co.
„	Catharina Wilhelmina.	Popken.	„	„ „ „ „
„	Laurens Koster.	Koenen.	„	„ „ „ „
„	Albatros.	Haasnoot.	Nederland.	„ „ „ „
„	Petronella Catharine.	Hagen.	„	„ „ „ „
„	Luconia.	Hulshoff	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	J. C. Schotel.	Beest Holle.	„	„ „ „ „ „
„	Resident van Son.	Kramers.	Onbepaad.	B. Kopersmit & Co.
„	Amstel.	Rademaker.	Nederland.	„ „ „ „
„	Zeelust	Knaap.	„	„ „ „ „
„	Noach.	Wierikx.	„	„ „ „ „
„	De Zwijger.	Hoogland.	„	„ „ „ „
„	Triton.	Olie.	„	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	In reparatie.	„ „ „ „
„ „	„ Banda.		Idem.	„ „ „ „
Nederlandsche	Economist.	J. C. S. Olivier.	Amsterdam.	W. W. Cook & Co.

Aangekomen Passagiers

Met de Nederl. bark *J. C. Schotel*, de heer Freeman, echtg. en kind. — Met het stoomschip *Gedeh*, Z. M troepen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Gedeh, Ardjoeno en Merapi; de schoenerbrik Banda; de schepen Schoon Verbond, Dominion, Agamemnon, Zaanstroom, Thatched Magauld, Australie, Catharina Wilhelmina, Faidul Moebarak, Strathfielssaije, Emigrant, Helvetia, Soerabaija, Jessore, Golden Rule, de Amstel en Adèle; de stoomschepen Banda en Makasser; de barken Fathal Ma-än, Saijan Maskoer, Goansien, Alcor, Bacht Mastora, Economist, Abbool Hassim, Fathul Kariem, Henry Winch, Resident van Son, Jan Schouten, Laurens Coster, Luconia, Antonia Geertruida, Snuffelaar, Anne Forster, Peking, Creole, J. C. Schotel, Jacob en Zeelust; de brikken Bantam, Libra en Gebroeders; de schoeners Bientang Timor, Sarie Tengaroong, Hiatlie, Lamoerie, Hing Thaij, Berkatool Adjelan, Attaief en Hoseeng; de kotters Todok, Klara, Riengit en Little Tot.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol ƒ 16½ à ƒ 17.—
Koffij per picol.
Rijst (carga) per kojang ƒ 105 à ƒ 110.—
Id. (witte) „ „ ƒ 135 à ƒ 150.—
Koehuiden per 100 st. ƒ 200 à ƒ 250.—
Arak per legger. ƒ 50.—
Olie (Klapper) ƒ 17.—
Olie (Katjang).
Kadjang Matten.
Rotting. ƒ 7 à ƒ 8.—
Wisselkoers 98%.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag 26 September 1858, 's morgens ten half 9 ure.
Ds. SCHIFF.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. Wijt & Z. te *Rotterdam*, bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.